

19 Şubat 2014

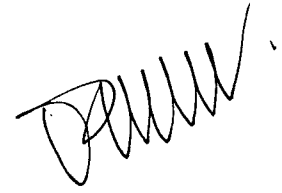
Sayı : 64272063- 610.- 552
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-37199)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 21.01.2014 tarih ve 43452547-120.07-160564 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Sakine ÖZ'ün tarafıma tevcih ettiği 7/37199 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (1 Sayfa)

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN SANKİNE ÖZ'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/37199)**

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Manisa'nın Soma ilçesi Darkale Köyü mevkiindeki kömür madeni ocağında, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'na (TKİ) bağlı Ege Linyitleri İşletmesi Müessesese Müdürlüğü (ELİ) ile imzaladığı rödovans sözleşmesi yoluyla faaliyet yürüten Uyar Madencilik Enerji Sağlık Tur. İnş. Mak. Müh. Oto. San. Tic. Ltd. Şti., 20/10/2013 tarihinde meydana gelen yangının ardından, bahse konu madendeki çalışmalar TKİ'nin bilgi ve denetimi altında durdurulmuştur. Maden, bu şirket tarafından 12/11/2013 tarihinde kapatılmış; kapatma kararının İş Kanunu'nun aradığı işyeri kapatma prosedürüne uyulmaksızın, İş Kanunu'nun aradığı işyeri kapatma prosedürüne uyulmadan, ilgili kuruma ve personele bilgi verilmeksizin gerçekleştirilmiştir.

20/10/2013-12/11/2013 tarihleri arasında, bu işyerine bağlı sendikalı ya da sendikasız işçilere herhangi bir hukuksal yazılı bildirimde bulunulmamış, toplu iş sözleşmesinin feshindeki koşullar gözetilmemiş, iş sözleşmesinin feshine dair kurallara uyulmamış, birikmiş alacakların ödenmesi yoluna gidilmemiş ve özlük haklarının korunmasına dair yasal hükümler uygulamada belirsiz bırakılmış, 01/11/2013-12/11/2013 tarihleri arasında, Darkale Köyü mevki madenindeki hakedişleri de bugüne dek ödenmemiştir. İşçilere "iş sözleşmeniz feshedildi, bundan sonra ne yaparsanız yapın" dendiği iddia edilerek, iş sözleşmeleri bir anlamda eylemi olarak feshedilmiştir.

20/11/2013 tarihinde, Darkale'deki işyerinin kesin ve süresiz kapalı olduğu, noter huzurunda tutanakla belgelenmiştir. İşçilere, iş sözleşmesinin feshinden doğan alacaklarını alabilmek için "ihale sözleşmesi" adı altında, zorlayıcı koşullara dayalı, hukuki geçerliliği olmadığı iddia edilen belgeler imzalatılmıştır. İşçiler, örneği basında da yayınlanan bu belgeler yoluyla, tüm haklarından feragat ettiklerine dair hükümleri içeren sözleşmeleri imzalamaya zorlanmıştır. İşveren, imzalanan sözleşmeler karşılığında işçilere kıdem tazminatları için 2016 tarihli senetler verileceğini beyan etmişse de, feshe bağlı alacakların, hukuken en geç fesih tarihinde ödenmesi zorunluluğu karşısında bu durum işçilerin mağduriyetlerini artırmıştır.

Darkale'deki Uyar Madencilik'e bağlı çalışanlara, 27/11/2013 tarihinden 25/12/2013 tarihine dek çekilen telgraflarda, aynı firmanın Soma-Geventepe mevkiinde bulunan, ancak TKİ-Ege Linyit İşletmeleri ile hiçbir bağı olmayan, tümüyle Uyar Madencilik'e ait özel bir işletme statüsündeki madende çalışacakları belirtilmiştir. Firma, işçilere yolladığı telgraflarda her ne kadar "özlük hakkı kayıpları oluşmayacağını, güvencelerinin aynen süreceğini, iş sözleşmelerinde kapsamlı hiçbir değişiklik yapılmayacağını, işçilerin aynı görevi sürdüreceklerini" iddia etse de, Geventepe'deki madenin, mevcut iş ve toplu iş sözleşmelerinin yetki kapsamına girmediği, bu sözleşmenin sadece Darkale'deki maden ocağında ve Uyar Madencilik ile Türkiye Maden İşçileri Sendikası ile sınırlıdır. Dolayısıyla, işçilere yollanan telgraflarda öne sürülen "vaatler"in hukuki geçerliliği de tartışmalıdır.

Ayrıca, bahse konu maden şirketi, 26/11/2013 tarihi itibarıyla Soma-Geventepe'deki faaliyetlerini de durdurmuş ve açıklama getirmeyerek ilgili hukuki prosedüre uymaksızın işyerini kapatmıştır.

Bugüne dek işçilerin kıdem-ihbar tazminatı talepleri karşılanmamış, birçok işçinin 2 (iki) aya varan alacağı birikmiştir. 01/11/2013-12/11/2013 tarihleri arasındaki hakedişlerini de firmadan alamayan işçilerin bu süre zarfında geçim sıkıntıları artmıştır. Geventepe'de işe başlamasına karşın, alacaklarını ve özlük haklarının sağlanmadığını belirten işçiler, geçtiğimiz günlerde yeni bir eylem düzenleyerek madene inmeme kararı almıştır. İşçiler, yetkililerden gerekli çözüm adımlarını göremediklerini, madende tehditle çalıştırıldıklarını belirtmişlerdir.

Bu gelişmelere göre;

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN SANKİNE ÖZ'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/37199)

- Hakları TKİ'ye ait maden sahalarının özelleştirme kapsamında özel şirketlere devredilmesinde gözetilen kriterler nelerdir?
- Bu özel şirketler, Uyar Madencilik örneğinde olduğu gibi, TKİ'ye ait sahalarda devlet korumasından hangi yasal şartlarda ve düzeyde yararlanabilmektedir?
- İhale ile rödovansli sahalarda çalışan firmalardaki personelin iş güvencesi hükümlerinden yararlanması ne şekilde sağlanmaktadır?
- Uyar Madencilik'in işçilere dönük bu girişimlerinin yarattığı mağduriyetin çözümü adına Bakanlığınızın Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu ile eşgüdümlü bir çalışması olacak mıdır?
- 01/11/2013-12/11/2013 tarihleri arasında Darkale Köyü mevki madenindeki hakedişleri ödenmemiş, kıdem ve ihbar tazminatı sorunları çözülmemiş işçilerle birlikte, 2 aylık birikmiş maaşlarını henüz tahsil edememiş işçilerin alacaklarının tazmini yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
- Soma-Darkale'de Uyar Madencilik'e bağlı olarak çalışmış işçilerin güvenceli ve özlük haklarının sağlandığı bir alanda çalışmalarına dönük olarak, TC Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile eşgüdümlü bir istihdam planlamanız olacak mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü (TKİ) tarafından rödovans karşılığında ihale edilen sahalarda ihale şartnamelerinde belirtilen şartları sağlayan tüzel veya özel kişiler ihalelere katılmakta olup ihalede en uygun teklifte bulunan firma ile sözleşme imzalanmaktadır. Rödovans karşılığı verilen sahalarda çalışan firmalar, TKİ ile olan rödovans sözleşmesi nedeni ile herhangi bir devlet korumasına sahip değildir.

Rödovans sözleşmelerinde; SGK, İş Kanunu gibi kanunlardan doğan yükümlülüklerin rödovans karşılığı sahada çalışan işletmeciyeye ait olacağına dair hükümler bulunmaktadır.

Söz konusu firma ile TKİ arasındaki sözleşmenin süresi sona ermiş ancak sözleşme sonunda yapılması gereken tespitler henüz tamamlanmamıştır. Firma ile TKİ arasında imzalanan rödovans sözleşmesi hükümleri kapsamında yerine getirilmesi gereken işlemler ve yaptırımlar bu tespitlerden sonra hukuk ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.